

DE HERVORMDE VAAN

71e jaargang - No. 7/8 - juli/augustus 2011

Orgaan van de bond van Nederlandse Hervormde Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Ned. Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Versijnt 10 maal per jaar. Voor leden gratis.
Niet-leden € 13,00 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post
Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
tel.: 033 - 8446241

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
e-mail: bondsbureau@filternet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij september-nummer

De kopij voor het september-nummer moet vóór
21 augustus bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Calvijn

God regeert Zijn kerk door de dienst van mensen

Zo hebt dan acht op uzelve, en op de gehele kudde, over de welke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.

Handelingen 20 : 28

De Heere Zelf regeert en heerst alleen in de kerk. Hij moet daar de leiding hebben en het hoogste gezag bekleden. En Hij regeert en bedient alleen door Zijn Woord. Toch woont Hij niet zichtbaar onder ons om Zelf Zijn wil door Zijn eigen mond aan ons bekend te maken. Daarom wendt Hij de dienst van mensen aan - als het ware plaatsvervangend. Dit is niet alsof Hij Zijn recht en eer aan hen overdraagt. Maar Hij volbrengt alleen Zijn eigen werk door hun mond - zoals de ambachtsman ook gebruik maakt van gereedschap...

Hij zou het wel Zelf kunnen doen - zonder enig instrument of hulpmiddel, of door engelen. Maar er zijn verscheidene redenen waarom Hij het liever door mensen wil doen. Om mee te beginnen: wanneer Hij mensen gebruikt om als Zijn gezanten in deze wereld op te treden en om Zijn verborgen wil uit te leggen, toont Hij Zijn goedgunstigheid jegens ons. Kortom, Hij gebruikt mensen om Zichzelf te vertegenwoordigen... Bovendien is het een zeer goede en nuttige oefening die nederigheid bevordert wanneer Hij ons eraan gewent om Zijn Woord te gehoorzamen - al wordt het gepredikt door mensen die aan ons gelijk zijn en soms in waardigheid onze minderen. Als God Zelf uit de hemel spreekt zou het geen wonder zijn als Zijn heilige Woorden zonder dralen door alle oren en harten eerbiedig ontvangen worden. Want wie zou Zijn macht niet vrezen? Wie zou niet, bij de eerste aanblik van zo grote majesteit terneergeworpen worden?... Maar wanneer één of ander mensje uit het stof tevoorschijn komt en in de naam Gods spreekt, tonen wij door een uitnemend getuigenis onze vroomheid en eerbied jegens God, indien wij ons gaarne laten onderwijzen door Zijn dienaar, en dit hoewel hij in geen enkel opzicht onze meerdere is.

Inhoud

blz.

Woorden van Calvijn.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	4
Bijbelstudie N.T.	8
Van de voorzitter	11
In the picture	12
Waar herken ik het werk van de Heilige Geest aan? (slot) Referaat Huish. Verg.13	
Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld (slot)	14
Organisatienieuws	16
Overlijdensberichten	16

Een zekere vrouw

(Handelingen 16: 14,15)

Met “een zekere vrouw” wordt Lydia bedoeld. Haar naam betekent niet anders dan: zij die komt uit Lydië (een landstreek aan de westkust van Asia). Nog preciezer spreekt Lukas over haar afkomst uit Thyatira (zie Openbaring 2: 18-29). Lydia handelt in purperstof, een luxeartikel. Ze is een energieke vrouw die het in haar beroep ver heeft gebracht en is verhuisd naar Filippi. Er wordt gesproken over haar huis. Dat betekent haar gezin. Ze heeft waarschijnlijk kinderen. Ook is te denken aan de slaven en de slavinnen die haar ten dienste staan.

Het mag Lydia in materieel opzicht voor de wind gaan. Het geldt dat ze verdient, biedt haar geen echte bevrediging. Ook het heidenom waar ze uitkomt met de vele afgoden, heeft haar hart leeg gelaten. Ze is op zoek gegaan naar God. Uiteindelijk weet ze zich aangesproken door het Jodendom in de belijdenis dat er één God is en dat Hij hoger is dan alle goden.

Paulus en zijn medewerkers arriveren op hun tweede zendingsreis bij de gebedsplaats even buiten Filippi. En Lydia hoort naar hen. Ze wordt niet aangesproken door hun welsprekendheid, maar door de inhoud van hun boodschap, namelijk Jezus Christus en Zijn heilswerk. Ze luistert niet vluchtig en oppervlakkig, maar met een heilbegerig hart.

Hier leren wij hoe de Heere werkt in het hart van een zondaar. U denkt misschien dat u eerst in uw gevoel geraakt moet worden. Of dat u antwoord moet krijgen op al uw vragen. Maar het geloof ontstaat niet uit het verstand of uit het gevoel. Het geloof wordt gewerkt vanuit het horen. Het geloof is, zo legt Paulus in Romeinen 10 uit, uit het gehoor en het gehoor is door het woord van God en dat woord wordt gebracht door predikers die door God gezonden worden.

Dan gebeurt het dat de Heere het hart van

Lydia opent en dat ze acht geeft op het woord dat door Paulus gesproken wordt. Ons hart is vanuit zichzelf gesloten voor de prediking van de Heere Jezus. We staan open voor alles wat de wereld ons aanreikt. Het Woord van God ketst af op ons harde hart. Ons verzet kan zo groot zijn dat we ons hart van binnenuit barricaderen.

Maar de Heere opent het hart. Dat kan de prediker niet. Dat kunnen we als ouders niet. Dat doen we ook bij onszelf niet. Ook al krijgen we de roeping om ons aan de Heere Jezus toe te vertrouwen, het is de Heere, de opgestane Christus, Die het hart opent.

Ons hart is het middelpunt van ons bestaan. Natuurlijk is het nodig dat de buitenkant van ons leven wordt aangepakt. Maar er vindt nog geen bekering plaats als we ons leven van de buitenkant een beetje oppoetsen. Bekering is in de eerste plaats een zaak van het hart.

Blijft de Heere Jezus buiten staan? Er zou veel reden zijn om dat te doen. Hij is het, zeker als Hij onze zonden ziet, op geen enkele manier verplicht om binnen te komen. Maar Hij opent de deur van ons hart en komt binnen. Hij komt zelfs wonen in het hart. De rommel, die Hij aantreft, ruimt Hij op. En Hij maakt ons hart schoon. Nooit wil Hij meer uit ons hart weggaan.

Dit verandert het leven van Lydia. Dat blijkt hieruit dat zij zich laat dopen. Is zo'n uiterlijk teken van belang? Is het geloof niet voldoende? Zou iemand kort voor zijn sterven tot geloof komen zonder gedoopt te zijn, dan is hij/zij gered. Maar aan de andere kant willen we als we tot geloof komen, de instelling van de Heere Jezus ter harte nemen. Hij heeft immers de doop ingesteld, voordat Hij ten hemel voer (Matth.28: 16-20). De doop is het teken dat we bij Jezus en Zijn gemeente behoren.

Niet alleen Lydia wordt gedoopt, maar ook haar huis. Haar kinderen en ook haar slaven en slavinnen. In het N.T. is sprake van huis-

doop. Dit omvat zowel de volwassendoop als ook de kinderdoop. Het zijn niet twee dopen, maar één doop. Hieruit maken we op dat de Heere nooit individuen op het oog heeft, maar altijd de huisgezinnen erin betreft. De Heere werkt evenals in de oude bedeling ver-

bondsmatig. Hij wil dat we onze kinderen en allen die aan onze zorgen zijn toevertrouwd, brengen bij Christus. Vanuit de huizen werkt de Heere verder. Hij wil zelfs de gehele samenleving doortrekken met Zijn Evangelie. Laten we ons door de Heere gebruiken?

Bijbelstudie O.T.

Zo is het leven nu eenmaal (Prediker 1:1 – 2:26)

Ds. L. SCHAAFSMA

Indeling

1. Zo is het leven nu eenmaal (1: 1 – 2: 26)
2. Voor tijd en eeuwigheid (3: 1 – 22)
3. Eén is alleen, twee is een paar (4: 1 – 16)
4. Aanbidding vereist eerbied (4: 17 – 5:7)
5. Alles is geld, maar geld is niet alles (5: 8 – 6: 12)
6. Gezicht als spiegel van de ziel (7: 1 – 8:1)
7. Wij staan voor een groot raadsel (8: 2 – 17)
8. Pluk de dag (9:1 – 18)
9. Te dwaas om los te lopen (10: 1 – 20)
10. Jong geleerd is oud gedaan (11: 9 – 12: 7)
Eind goed, al goed (12: 8 – 14)

Inleiding

(1) De naam van de schrijver komt zeven keer voor in dit bijbelboek. Hij spreekt niet zozeer als koning tot ons, maar als prediker of onderwijzer. De naam Salomo komt nergens voor, maar het boek is vol van Salomonische wijsheid, zie daarvoor 1 Kon. 3:16-28 en 4:29-34. De Hebreeuwse titel van het boekje is Qoheleth. Dat is letterlijk een vrouw – “Vrouwe Wijsheid” – die mensen om zich heen verzamelt, zie 12:9. Iedereen moet immers komen om loutere wijsheid te horen en erbij leven, zie Ps. 49:2-5, 34:11, Matth.5:1-2.

Thema

(2) Het thema van het boekje is “Alles is ijdel-

heid”. Het woord “ijdelheid” komt wel 35 keer voor. In onze bijbelstudies willen wij daarom samen onderzoeken: Wat is “alles” en wat is “ijdelheid”. Ijdelheid der ijdelheden is de overtreffende trap van ijdelheid. De NBV vertaalt “lucht en leegte”. We kunnen ook zeggen: absoluut zinloos. Om die reden is Prediker een actueel boek. Het spreekt soms juist mensen, die weinig met het geloof hebben, aan.

De realiteit in kerk en samenleving is zo anders dan we graag zouden willen. Het leven blijkt niet maakbaar. De werkelijkheid is rauw en ongeordend, onvoorspelbaar en vooral onbeheersbaar. Alles lijkt zo absurd en God lijkt zo ver weg. Velen vluchten uit de werkelijkheid in de schijnwereld van entertainment en verslaving. T.S. Elliot zei eens: “Het mensdom kan niet veel realiteit verdragen”. Misschien is Prediker daarom onder kerkmensen en dominees geen populair boekje. Het gaat ook over zulke alledaagse dingen. De werkelijkheid wordt zo nuchter en ongeestelijk, ja zelfs pessimistisch beschreven. De blik van de Prediker richt zich op de dingen “onder de zon”. Een unieke uitdrukking, die hij dertig keer gebruikt en gewoon betekent “onder de hemel”. Daar zit ook een element van troost in, want onze getrouwe God en Vader troont hoog boven de zon. Hij geeft de zin aan alle dingen en is Hij het doel van alle dingen. God zal aan Zijn eer komen.

Zin en doel

(3) Zwoegen en zweten kwam als straf op de zonde (Gen. 3:16-19). Maar wat is precies de netto winst van al ons ploeteren? Ook al gaat de wetenschap vandaag veel verder dan vroeger (2:21-22), wat heb je er eigenlijk aan? Alle banen zijn uiteindelijk saai en zelfs de boeiende worden op den duur routinematig. Zelfs je werk bevredigt je niet.

(4) Bovendien zijn we maar kort hier op aarde. De ene generatie gaat en de andere komt. Gelijk het gras is ons kortstondig leven. Onze dagen zijn slechts een handbreed. Niets is hier blijvend. Het enige dat blijft is de aarde, die ons draagt.

(5) Het komen en gaan geldt evenzeer voor de zon, hier voorgesteld als een atleet, die hijgend op de finish af loopt. Altijd maar weer in dezelfde baan.

(6) De wind doet monotoon hetzelfde, hij blijft doelloos draaien en waaien uit alle windstreken.

(7) De beken en rivieren stromen voortdurend in dezelfde zee en toch stroomt de zee niet over.

(8) Als je maar wilt toegeven wat jarenlange ervaring je leert, wordt je van al deze dingen zo moe, dat je het niet zeggen kunt. Heel de schepping gezamenlijk zucht en verkeert in barensoed tot nu toe (Rom. 8:22). Je ogen zien en je oren horen nooit genoeg. Wat vandaag modern en nieuw is, dat is morgen al weer ouderwets en lelijk. Advertenties en aanbiedingen spelen erop in. We willen altijd meer en mooier. Je moet je tenslotte verbeteren, zeggen we dan.

(9-11) De tragedie is echter dat echte verandering of verbetering hier beneden niet bestaat. Een Frans spreekwoord zegt: "Hoe meer de dingen veranderen, des te meer blijven ze gelijk". Dat geldt ten eerste van de opeenvolging van de generaties, op- en ondergaan van de zon, draaien van de wind en het stromen van het water, het geldt ook voor de basale gebeurtenissen in het leven als geboren worden, sterven, trouwen, werken, enz. In zekere zin geldt het voor nieuwe uitvindingen ook. Ons vooruitgangsgeloof gaat in de huidige economische crisis een toontje lager zingen. Als er een medicijn voor een ziekte gevonden is, dan dient een nieuwe ziekte zich aan. Te voet of per koets reizen was vroeger tijdrovend en gevaarlijk. Gemotoriseerd reizen

gaat sneller, maar dagelijks zijn er wereldwijd wel duizenden verkeersdoden. Wij ontwerpen bredere autowegen maar dezelfde files staan nu ergens anders. Wij hebben afwas- en vaatwasmachines, maar de mensen hebben geen tijd. Hoe je het ook wendt of keert, de geschiedenis herhaalt zich en het wordt niet beter.

Wijsheid is ijdelheid

(12-18) Prediker spreekt vanaf nu tot in hoofdstuk 12 over zichzelf heel direct in de eerste persoon. Hij ging de dingen zelf onderzoeken. Thomas Edison deed 50.000 onderzoeken voordat hij de batterij uitvond. Toen de mensen hem beschuldigden dat hij maar niet met resultaten kwam, zei hij: "Ik heb juist heel veel resultaten, ik kan nu aantonen dat 50.000 dingen niet werken". Het voorwerp van onderzoek van de Prediker is elke vorm van de wijsheid. Hij wil alles wat onder de hemel gebeurt doorgronden. Meteen verbindt hij er al de conclusie aan dat het een moeilijke taak is, een trieste bezigheid. Hij weersprekt vervolgens ook dat het streven naar meer kennis een blijvende betekenis heeft. Het is najagen van wind, je kunt het niet vangen. Ons brein is te klein. Tenslotte ziet Prediker alle leven hier beneden staan onder de regering van onze soevereine God. De alleenwijze God doet al wat Hem behaagt (Ps. 115:3). Het narekenen van God leidt tot niets. De wijsheid van deze wereld is dwaasheid bij God, want er staat geschreven: Hij vangt de wijzen in hun sluwheid (1 Kor. 3:19). Wij kunnen de vraagstukken van het leven niet oplossen en wij beschikken niet over de ontbrekende informatie. Gods wegen zijn ondoorgrondelijk. De Prediker heeft gezocht naar wijsheid en die ook verworven (1 Kon. 3:4-15). Hij kroop a.h.w. door alle soorten van (wijze en dwaze) wijsbegeerte heen, die er ook in zijn dagen al waren. Maar hoe meer hij leerde, des te meer ontdekte hij nog veel meer dingen niet te weten. Hoe meer kennis hij vergaarde des te meer voelde hij de schrijnende pijn van onwetendheid.

De wijsbegeerte mag dan de dienstmaagd van de theologie zijn, maar de wijsbegeerte geeft geen wezenlijke antwoorden op de zin van het leven.

Plezier

(2:1-11) Sommige mensen zeggen dat je het leven niet zo ernstig moet nemen. Probeer alstublieft toch wat van het leven te maken. Er bestaan toch ook nog leuke dingen? Durf van de genoegens te genieten. Neem rust, eet, drink en wees vrolijk (Luk. 12:19). Om met dat laatste te beginnen, lachen is een medicijn, het is zeker geen zonde. Maar een oplossing van de problemen is het niet. Misschien kun je de problemen van het leven weglachen en even vergeten. Maar na alle hilariteit stormen de problemen weer levensgroot op je af.

Prediker probeerde het ook in de dwaasheid van de alcohol zonder zich eraan over te geven. Hij werd niet dronken, bleef bij kennis, het moest een experiment ten behoeve van zijn medemensen blijven. Hij voelde echter ogenblikkelijk dat de alcohol slechts een vluchtiging uit de korte werkelijkheid van dit tijdelijke leven was. Het bood hem geen soelaas. Hij zocht het ook in nieuwbouwprojecten en in wijnbouw. Hij creëerde schitterende parken en plantte allerlei vruchtbomen. Om te groeien had alles water nodig en hij legde irrigatiesystemen aan. Het leek op de hof van Eden, maar het lag allemaal wel buiten het paradijs. Ieder mens heeft een zucht naar macht en bezit. Prediker had slaven en slavinnen, die hij allemaal te werk stelde bij zijn enorme kuddes met vee. Het legde hem allemaal geen windeieren, de zaken gingen goed. Goud en zilver te over. Een compleet koor met orkest bracht de mooiste muziekstukken ten gehore. Harems met vrouwen, vaak als ambassadrices van omliggende landen, had hij tot zijn beschikking. In al deze grootse dingen behield hij zijn wijsheid, hij kon afstand nemen en reflecteren op al zijn verworvenheden.

Wijsheid

(2:12-17) Wij zingen: "Hij ziet dat hun in 't sterven niets kan baten, maar dat zij 't al aan and'ren overlaten" (Ps. 49:2 ber.). Vanaf Adam heeft elk mens voorgangers en opvolgers. Elke opvolger, elke nieuwe regering denkt en belooft het beter te doen dan de vorige. De huidige twintigers en dertigers denken doorgaans meer van het leven te maken dan de pensionerende baby-boomers. Ze hebben veel kennis en veel idealen. Met de jongere generatie is de eeuw van de Verlichting aangebroken. Wijsheid is licht en dwaasheid is duisternis. De wijzen kunnen zien in welke richting ze gaan. Een dwaze tast volkomen in het duister. Maar verlichte wijzen en duistere dwazen zullen toch eenmaal sterven. Wijsheid bevrijdt je niet van de dood en het helpt je niet tegen de dood. Is dan de wijsheid eigenlijk geen dwaasheid? Wat voor zin heeft de wijsheid dan? Er is dus blijkbaar geen blijvende roem voor de wijze. Toekomstige generaties zullen zich zowel de wijze als de bedelaar op straat niet meer herinneren. Het is voor Prediker een bittere ontzuivering: Hij had steeds gedacht dat zijn wijsheid een geweldige hoge vlucht zou nemen, maar hij had slechts geprobeerd lucht te vangen. Het geeft hem een gevoel van afkeer van dit leven. Elke bezigheid onder de zon gaat hem tegenstaan. Lucht is het, niet anders dan het najagen van wind.

Welvaart

(2:18-26) Als iemand niet wil werken, dan zal hij ook niet eten (2 Thess. 3:10b). Max Weber heeft een verband gelegd tussen de opkomst van het kapitalisme en het Calvinisme, dat hard werken en spaarzaamelijkheid voorstond. Maar de Prediker krijgt een afkeer van alle werk. Waarom eigenlijk? Er is een aantal redenen te noemen. Ten eerste moet je het met je dood weer aan iemand anders nalaten (Ps. 39:7b). Ten tweede weet je nooit of hij/zij je nalatenschap met wijsheid zal beheren of alles erdoor zal brengen. Ten derde heb je geen keus, want je geeft alles sowieso cadeau aan iemand die er niet voor gewerkt heeft. Ten vierde, wat heb je eraan als je je heel je leven afbeult? Wat je eraan overhoudt zijn alleen maagzweren, hartklachten, hoge

bloeddruk en slapeloze nachten. Het effect, dat al zijn zwoegen in dit ondermaanse leven op hem heeft, is geen volslagen wanhoop, maar een soort van vertwijfeling en desillusie. Hij kan niet langer leven met de illusie van tevredenheid op grond van het feit dat hij er altijd hard voor gewerkt heeft en zoveel zuurverdiende centjes gespaard heeft. Nee, als je op je harde werken en zelf-verworven welvaart je hart zet, kom je in een diepe crisis terecht, waarin je er uiteindelijk achter komt dat je hele leven voor niets geweest is. Je mag er gerust volop van genieten want daarvoor heeft God het ook bedoeld. Het genieten ervan ontvangen we helemaal uit Gods hand. Want alles wat God geschapen heeft, is goed en niets is verwerpelijk, wanneer het onder dankzegging aanvaard wordt. Want het

wordt geheiligd door het Woord van God en door het gebed (1 Tim. 4:4-5). Het leven is immers leeg zonder God. Je kunt geen hap in de mond steken of maar iets goeds genieten zonder onze almachtige God en getrouwe Vader. God is volstrekt soeverein. Hij leidt de gelovigen door dit aardse leven. Zij leren dat Gods trouw beter is dan dit tijdelijke leven onder de zon. Maar in Zijn wijsheid gebruikt Hij ook de ongelovigen voor Zijn Eigen doel.

De godsvrucht daarentegen is een bron van grote winst, vergezeld van tevredenheid. Want wij hebben niets de wereld ingedragen, het is duidelijk dat wij ook niets daaruit kunnen wegdragen. Als wij echter voedsel en kleding hebben, zullen wij daarmee tevreden zijn (1 Tim. 6:6-8).

Gespreksvragen:

1. Bent u het eens met de stelling dat wij weinig werkelijkheid kunnen verdragen? Herkent u dat wij graag de werkelijkheid willen ontvluchten of neutraliseren met een bijbeltekst? Kunnen wij de werkelijkheid altijd duiden of sluitend maken?
2. Zit er verschil tussen uw visie op het leven toen u 18 was en vandaag? Kunt u het verschil benoemen?
3. Veel christenen ontlenen vandaag hun identiteit en status aan hun opleiding of carrière. Zou de Prediker dat goedkeuren? Waar zou uzelf uw identiteit aan ophangen?
4. Het boek Prediker gaat over de zinloosheid van alle dingen onder de zon. Alleen onze God is het doel van ons leven. Wat zijn volgens u de dingen, die er echt toe doen?
5. Er leeft onder ons verwereldlijking, materialisme en genotzucht. Wat heeft Prediker ons daar over te zeggen?
6. Wie wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart, zegt Pred. 1:18. Geldt dit van alle wetenschap? Waarom zegt hij hier niet dat de vreze des Heeren het begin is van alle wetenschap (Spr. 9:10)?
7. Alcohol-gebruik is een vlucht. Drank maakt meer kapot dan je lief is. In het buitenland is alcohol voor christenen taboe. Zou u ervoor pleiten dat de kerk tegen de alcohol zou gaan preken zoals (destijds) bijv. tegen TV?
8. Is het waar dat wijzen en dwazen hetzelfde overkomt? Ontloopt ook de wijze de dood niet? Wat bevrijdt een mens van de dood? Wat is wijsheid in 1 Kor. 1:18-2:16)?
9. Arbeid adelt en ledigheid is des duivels oorkussen. Geeft arbeid zin aan het leven? Hoe kijkt een werkloze, die graag wil werken, hiertegen aan?

Ds. W. WESTLAND

1 Corinthe 8

Indeling

Het bestuur heeft mij gevraagd om verder te gaan met de eerste Corinthe-brief. Dit wil ik doen in het bestek van nog één winterseizoen. Daarbij moest ik een keuze maken om tot een tiental bijbelstudies te komen. Daarom heb ik sommige bekende gedeelten, waaruit veel gepreikt wordt, laten liggen. Ook enkele stukken, waarin een bepaald thema weer terugkwam. Hieronder vindt u de indeling voor het komende seizoen, zodat u er rekening mee kunt houden in uw programma:

juli/augustus: 1 Corinthe 8, september: 1 Corinthe 9 : 13–27, oktober: 1 Corinthe 10 : 1–13, november: 1 Corinthe 10 : 14–33, december: 1 Corinthe 12 : 1–13, januari: 1 Corinthe 13, februari: 1 Corinthe 14 : 23–40, maart: 1 Corinthe 15 : 19–34, april: 1 Corinthe 15 : 42–58, mei/juni: 1 Corinthe 16.

Geen ergernis geven

In het vorige seizoen hebben we geluisterd naar de eerste zeven hoofdstukken van deze brief. Geschreven aan de gemeente in de Griekse havenstad Corinthe. Paulus was daar gekomen op zijn tweede zendingsreis. Hij heeft daar 1½ jaar gepreikt, terwijl hij verblijft en werkt bij de Joodse tentenmakers Aquila en Priscilla. Er ontstond een gemeente van meest arme mensen, afkomstig uit het heidendom. Zij moesten leren om als christen te leven. Na zijn vertrek bereiken hem verschillende vragen uit Corinthe, die hij beantwoordt in deze brief. In hoofdstuk 8 gaat het over het eten van vlees, dat eerst aan de afgoden was geofferd. Dat lijkt voor ons niet zo belangrijk. En toch kunnen we uit deze beantwoording veel leren voor soortgelijke vragen: Hoe ga je om met de christelijke vrijheid? Waar willen we staan in de confronta-

tie tussen kerk en wereld. Zoeken we aanpassing of kiezen we als christen een eigen weg?

De liefde bouwt op (vers 1–3)

Voordat Paulus het eten van offervlees concreet aan de orde stelt, laat hij eerst zien, vanuit welk principe hij spreekt. De christelijke liefde moet voorop gaan. In Corinthe waren mensen, die meenden vanuit een hogere kennis te kunnen spreken (zie hfdst. 4). Paulus relativeert dat: we hebben allen kennis. We zijn immers alleen onderwezen in de christelijke leer. We laten ons niet meer leiden door de leugens van het heidendom. Maar hoe is het met onze kennis? Is dat alleen een zaak van het verstand? Dan maakt de kennis „opgeblazen”. Denk aan een ballon; het lijkt heel wat, maar het is enkel lucht en zo’n ballon kan zomaar uit elkaar spatten. Men verheft zich, en houdt geen rekening met anderen. Het ontbreekt aan zelf-kennis! Daarom, er moet méér zijn dan kennis. De liefde mag niet ontbreken. Want de liefde sticht, bouwt op. En dan gaat het eerst om de liefde tot God. Vanuit de liefde tot God, komt er ook liefde tot de naaste. Hoe staat het in vers 3: die God liefheeft is door Hem gekend.

Of anders gezegd: Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad! Hij heeft ons getrokken uit de duisternis tot het heerlijk licht van Zijn genade. Door het geloof mochten we Hem leren kennen, en van daar uit leren we ook gaan in de weg van Zijn liefde.

Eén God (vers 4–6)

Voordat Paulus nu gaat spreken over het afgodenvlees eerst iets over de afgoden zelf. Wij weten... wij, dat zijn degenen die God

liefhebben. Wij weten, dat een afgod „niets” is. Afgoden hebben geen bestaan en geen kracht. Ze zijn slechts verzinsels van ons zondige hart.

Er is geen andere God dan Eén. U voelt, dat is een ingrijpende belijdenis. In de Griekse wereld van die dagen, vereerde men vele goden en vele heren (vs. 5). Met die heren dachten men aan half-goden, die tussen de goden en de mensen stonden. Zij waren voor de heidenen volle realiteit, en ze meenden, dat die afgoden veel macht en invloed hadden. Denk ook aan de Romeinse keizer, die men goddelijke eer bewees.

Athena staat tussen twee duellerende strijders, Achilles en Hector.

Nu kom je dat in het Oude Testament ook wel tegen. Engelen en overheden werden in de psalmen ook wel goden genoemd. Zie Psalm 82 : 1 en Psalm 138 : 1. Maar we moeten goed onderscheiden. De afgoden bestaan in feite niet. Ze hebben zelf geen realiteit, geen werkelijke kracht. Maar de satan wil al dit bijgeloof wel gebruiken om zijn demonische macht te openbaren. Daarom lijkt het, alsof de afgoden bestaan en invloed hebben. Maar het is uiteindelijk het werk van duivelse machten (zie Efeze 6 : 12).

Daar tegenover stelt Paulus een duidelijke belijdenis. Er is maar Eén God (Deut. 6 : 4). Dat is de God, die Zich in Zijn Woord openbaard heeft. Hij is de Vader, de Schepper, door Wie alle dingen zijn. En dan voegt Paulus er in vers 6 nog aan toe: en wij tot Hem. Geschapen met het doel om Hem te eren in ons leven. Het is de bedoeling, dat

heel ons leven gericht is op Hem. En dan gaat Paulus nog verder met deze geloofsbelijdenis: er is ook maar één Heere Jezus Christus. In het Grieks staat hier het woord Kurios. Deze titel werd ook gebruikt voor de Romeinse keizer. Juist daarom wijst Paulus naar de Heere Jezus. Hij is de hoogste Koning, Die zit aan de rechterhand van Zijn Vader. Hij is de gekruisigde en opgestane Heiland. En dan voegt Paulus er nog aan toe: door Wie alle dingen zijn. Hier wordt de Zoon aangewezen als de Scheppings-middelaar (vergelijk Johannes 1 : 3). En wanneer we bedenken, dat bij de schepping de Geest Gods zweefde over de

wateren (Genesis 1 : 2), dan beseffen we, dat de Schepping van hemel en aarde het werk is van de Drieënnige God. Hoe dat precies is, gaat ons begrip te boven, maar wij mogen de Bijbel naspreken in geloof. Er staat in vers 6 nog bij: en wij door Hem. Dat wijst op het nieuwe leven van de christen. Door de verzoening met God, de reiniging door het bloed van Christus is ons leven vernieuwd. „Wie in Christus is, die is een nieuw schepsel” (2 Cor. 5 : 17).

Deze verzen vormen een krachtig getuigenis in de heidense wereld van die dagen. En voor ons geldt de oproep: Laat ons aan deze belijdenis vasthouden!

Zwak en sterk (vs. 7–13)

Nu komt Paulus tot de zaak zelf: het eten van vlees, dat aan de afgoden geofferd is. Daar kwamen de christenen in Corinthe telkens mee in aanraking. Het slachten van dieren ging dikwijls gepaard met godsdienstige rituelen. Vaak ging na het slachten een deel van het vlees naar de afgodstempel, en het andere deel hield men zelf. Ook kon het gebeuren, dat je door een vriend of kennis aan de maaltijd werd genodigd. Vaak werden zulke maaltijden ook nog in de afgodstempel gehouden. En ook het vlees, dat op de markt verkocht werd, kwam vaak uit de afgodstemfels.

Nu waren er christenen, die daarin niet de juiste houding hadden gevonden: in sommigen is de kennis niet. Ze waren het oude bijgeloof in de afgoden niet helemaal kwijt. En als ze vlees aten, dat aan de afgoden gewijd was, dan ging hun geweten spreken. Ze hadden het gevoel, dat ze niet goed deden. Anderen hadden daar geen last van. Ze stonden sterk in het geloof: afgoden bestaan niet, en vlees is vlees, wat er ook eerst mee gebeurd is. Nu, zegt Paulus, voor Gods Aangezicht maakt het niet uit. Als we dit vlees eten, maakt het ons niet aangenaam voor God. Het brengt ons niet dicht bij Hem. En het maakt ook voor het dagelijks leven niet uit, want het gaat hier niet om gebrek of overvloed. Maar waar gaat het dan wel om? Dat geeft vers 9 aan. Hier klinkt een waarschuwing voor de sterken in het geloof: U hebt de macht, de volmacht van God om in vrijheid dit vlees te eten. Maar maak geen misbruik van deze volmacht. Houdt rekening met anderen. Laat het niet tot een aanstoot worden: dat een ander zijn geweten tot zwijgen brengt, en het ook maar doet, en daarmee terugvalt in een oude heidense leefwijze, en zo uiteindelijk verloren dreigt te gaan. Terwijl Christus toch ook Zijn lichaam en bloed gegeven heeft voor deze zwakke broeder. U voelt, Paulus trekt de lijn wel heel ver door. Want de Heere Jezus zal toch ook deze zwakke broeder vasthouden in Zijn voorbede (zie Lucas 22 : 31 en 32). Maar naar de mens gesproken, kun je iemand door je gedrag op de verkeerde weg brengen.

Als je dus geen rekening houdt met de ander, zondig je tegen hem. Maar dat niet alleen. Je zondigt ook tegen Christus. Want ook je zwakke broeder behoort tot de gemeente, en dat is het lichaam van Christus. En dan komt

in vers 13 de eindconclusie. Paulus geeft aan, wat hij zelf persoonlijk zou doen. We lezen hier het woordje „ik”. Indien de spijs mijn broeder ergert, zal ik in eeuwigheid geen vlees eten. Ergeren wil hier zeggen: tot zonde brengen; en bij het woord „vlees” gaat het hier om vlees, dat aan de afgoden is geofferd. Hier vinden we een richtlijn voor alle tijden. Het kan bij ons om andere dingen gaan. Maar ook wij moeten in de christelijke gemeente in liefde met elkaar omgaan. Wat brengt mijn houding bij een ander teweeg? Niet het verkeerde bij een ander omhoog halen, maar elkaar opbouwen in het geloof. Dat vraagt soms ook een stuk zelfverloochening. Soms wel eens dingen nalaten, waar je zelf geen kwaad in ziet. Steeds weer jezelf afvragen: Hoe kan ik God en mijn naaste het beste dienen?

Toch wijst de Kanttekening van de Statenvertaling aan, dat er ook grenzen zijn: als het gaat om middelmatige dingen en waar het de zwakken in het geloof betreft. Maar niet tegenover halsstarrigen en moedwilligen. Er wordt dan verwezen naar Mattheüs 15 : 12 Jezus trekt Zich er niets van aan, dat de Fariizeërs zich ergeren aan Zijn woorden. En we vinden ook een verwijzing naar Galaten 2 : 3. Titus hoeft zich niet te laten besnijden, hoewel sommigen Joden-christenen dat wilden. Want daar is de christelijke vrijheid in het geding. Waar het ongeloof de boventoon voert, komt er altijd ergernis. Maar hier gaat het om de zwakken in het geloof. Daar dienen we rekening mee te houden, opdat ze niet afgebroken, maar opgebouwd worden in het geloof. En dan mogen we ook vandaag nog ervaren: Waar liefde woont, gebiedt de Heere Zijn zegen (Ps. 133).

Gespreksvragen:

- 1) Paulus stelt hier de liefde boven de kennis. Waarom is (bijbel)kennis toch wel belangrijk?
- 2) Wat is het gevaar van veel kennis? En wat is het gevaar van onkunde?
- 3) Wat bedoelt Paulus met: de liefde sticht, bouwt op? (vers 1)
- 4) Wat is een afgod. Bestaan afgoden echt?
- 5) Noem concrete punten, waarin wij vandaag rekening moeten houden met elkaar?
- 6) Wanneer ben je „zwak” in geloof? (vers 11). En wanneer ben je „sterk” in het geloof?
- 7) Wat valt u op in de belijdenis van vers 6? Hoe komt Paulus tot deze belijdenis?

Van de voorzitter...

Ds. W. WESTLAND

Bijbelstudies

Dit nummer van de Hervormde Vaan is al weer gericht op het nieuwe seizoen. U vindt nu de eerste bijbelstudie van ds. L. Schaafsma over het boek Prediker. Zelf ga ik verder met de Corinthie-brief. We wensen ds. L. Schaafsma veel wijsheid en vreugde bij het bestuderen van het boek Prediker. Zelf ervaar ik het als een mooie taak om bezig te zijn met Gods Woord en dat ook aan anderen door te mogen geven. In het besef, dat we steeds het licht en de leiding van de Heilige Geest nodig hebben. Mochten er vragen zijn over het één of ander, dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Zendingsdag G.Z.B.

Ook dit jaar krijgt onze Hervormde Mannenbond gelegenheid om met een kraam op de Zendingsdag van de G.Z.B. te staan. We hopen op beter weer dan vorig jaar, toen we zo ongeveer weggeregend zijn. Kom gerust langs bij onze kraam voor een praatje met één van onze bestuursleden. U vindt in onze kraam wervingsfolders en wat extra nummers van onze Hervormde Vaan, die u mee kunt nemen om uit te delen, en zo belangstelling te wekken voor uw mannenvereniging. Voor een luttel bedrag kunt u ook referaten van vorige Bondsdagen kopen. Verder geven we graag informatie aan mensen, die meer van ons werk als Mannenbond willen weten. Deze dag wordt gehouden op D.V. 27 augustus in Hydepark te Driebergen.

Bondsdag

Deze staat genoteerd voor D.V. zaterdag 29 oktober in Putten. Het thema dit jaar is: Ik geloof in God de Vader. Dr. R.W. de Koeijer

uit Putten en ds. M. Klaassen uit Sliedrecht hebben hun medewerking toegezegd. Zet u deze dag al vast in uw agenda!

Zomer 2011

Wanneer u deze regels leest, is het echt zomer in het land. Ook al zou het wat regenachtig en kil zijn, je merkt het toch aan allerlei dingen. Op de ene plaats is het druk door veel vakantiegangers, terwijl het op een andere plek weer veel rustiger is, omdat veel mensen weg zijn. In het kerkelijk leven zijn er niet zo veel bijeenkomsten, maar gelukkig gaat de prediking van zondag tot zondag door. Want zonder het Woord van God kunnen we niet. We hebben het nodig als Brood voor ons hart. Laten we dat ook bedenken, wanneer we op vakantie gaan. Ik hoop, dat u stille momenten vindt, om wat meer te lezen. Naast de Bijbel is er veel meditatieve en theologische lectuur voor handen. Wellicht komt u al lezende dingen tegen, die u straks op de mannenvereniging weer door mag geven aan anderen. Een goede zomerperiode toegewenst.

Tenslotte

Een hartelijke groet, mede namens de andere bestuursleden.

Ds. P.J. TEEUW

De waarde van het Woord

In zijn boek 'Marginaal en missionair' pleit ds. W. Dekker (IZB) voor een grondige prediking. Wil er voor het protestantisme toekomst zijn, dan is herontdekking nodig van wat waarachtig preken is, zo meent hij. Hij voert ook een pleidooi voor een lectio continua, het achter elkaar bepreken van een bijbelboek of een aantal hoofdstukken, zodat allerlei facetten aan bod komen, die anders bij het bepreken van losse teksten niet aan de orde komen. Dit pleidooi voor een grondige prediking zal de meeste predikanten als muziek in de oren klinken. Al moeten zij er wel rekening mee houden, dat veel hoorders al zo door de beeldcultuur beïnvloed zijn, dat ze liever een vlot eigentijds 'praatje' horen dan een grondige preek, die inspanning vergt om te kunnen volgen. Daarbij komt, dat er met de meeste preekroosters toch ook iets mis is. Het is een algemene klacht van veel predikanten, dat ze nauwelijks aan vervolgstof toekomen en nog minder aan een geregelde catechismusprediking. Ik denk wel eens: hoe kan daar nu verandering in komen? Want de terugloop in de middagdiensten kan ook wel eens te maken hebben met het feit, dat we als predikanten de leerdienst zelf niet de hoogste prioriteit geven.

Ik vond bij de preekvoorbereiding een krachtige steun voor de visie van Dekker bij wijlen prof. dr. A.A. van Ruler. N.a.v. Jes. 50: 4, waar van de Knecht des Heeren gezegd wordt, dat Hij tot de vermoeide op de juiste tijd een woord weet te spreken, zegt van Ruler: 'Er zijn tallozen die beweren dat de prediking daartoe totaal ongeschikt is, (om het eeuwige leven, dat ons in Christus geschonken is te bemiddelen), dat deze vorm althans totaal verouderd is. Sommigen zoeken het dan in de liturgie en het sacrament; zij hebben het gevoel dat het sacrament pas een echte bemiddeling van de genade tot stand brengt. Anderen

zoeken het weer een heel andere kant uit. Zij menen dat het enige dat erop zit is, dat we bij de moede mens niets zeggen en ook niets doen, maar dat we alleen in volstrekte solidariteit zijn moeheid met hem mée doormaken en aanvaarden, lijden en ondergaan.

Deze onderwaardering van het woord is een ernstig en enorm diepgaand kwaad in onze tijd. Natuurlijk: er worden ontstellend veel waardeloze woorden gesproken die beter niet gesproken hadden kunnen worden. Maar het woord zelf is van de hoogste adel. Het is het meest menselijke dat ons is gegeven. In het woord vindt uitdrukking van de innerlijkheid plaats. Door het woord wordt communicatie, gemeenschap tussen mens en mens gesticht. In het woord wordt ook de waarheid pas ten volle onthuld en gekend. Het woord is het leven en het leven is het licht der mensen, zegt Johannes. Wie aan het woord wanhoopt, wanhoopt aan de edelste menselijkheid.

Zodra men dan ook de prediking als dé vorm waarin de hele genade van God in Christus tot ons komt, wil afschaffen, gaan – om zo te zeggen – alle lichten in het Koninkrijk van God uit en komen wij te zitten in de duisternis van het geleefde leven en van het ondoorgrondelijke handelen van God. Daarom is het zo'n uiterst belangrijke trek in de profetie aangaande de Knecht des Heeren, dat Hij door het woord de moede ondersteunt. De bijbelse religie maakt het ons onmogelijk om definitief te wanhopen aan het woord en aan de preek.

Maar dan moet het woord wel echt en waarachtig zijn'. (V. Ruler, Reidans)

Maar om echt en waarachtig te preken is meer nodig dan studie aan de universiteit. Hoe belangrijk ook. Nodig is dat de prediker zelf ook leerling is en blijft op Gods leerschool. Dan mag hij doorgeven, wat hij eerst zelf gehoord heeft. Dan zal de moede door het woord getroost en gesterkt worden. Er zal kracht van het woord uitgaan. Daarom toch preken in betoning van Geest en kracht.

Waar herken ik het werk van de Heilige Geest aan? (slot)

Referaat Huishoudelijke Vergadering jl. 9 april

Ds. J. VAN DIJK

3) Wat wil de Heilige Geest daar mee bereiken in het geloofsleven? Dan denk ik aan de Dordtse Leerregels. Zie Hoofdstuk 1 nummer 10: een waar geloof in Christus, eerbied voor de Heere zoals een kind eerbied heeft voor zijn ouders, verdriet over mijn zonde omdat ik ze tegen de Heere gedaan heb, honger en dorst om te leven naar Gods wil en geboden. Ik ga ze langs: a) het geloof in Christus. Dat is een zegen: blij zijn in de Heere Jezus Christus, Jezus' liefde proeven, Jezus' offer aannemen, Jezus' genade overdenken. Dan heb ik ontzenuwt, wat wel eens gezegd wordt: je moet over de Heere Jezus Christus preken, Hij moet groot gemaakt worden, het gaat om het werk wat Hij gedaan heeft. Terecht, maar ik denk aan het beroepingswerk. Er was jaren geleden in ons dorp een predikant beroepen. De één zei: hij moet Jezus Christus verkondigen. Er was een ander, die zei: „terecht, maar hij moet ook zeggen, dat er iets met je hart gebeuren moet”. Dat is het werk van de Heilige Geest. Want we moeten toch weten of we een waar geloof hebben of een schijn geloof en we moeten toch leren als een arme zondaar te buigen aan de voeten van Jezus' kruis en God in Zijn recht erkennen, dat ik daar moest hangen aan het kruis, niet de Heere Jezus. En God in Zijn liefde en ontferming aanbidden, dat Jezus Christus aan het Kruis hangt in mijn plaats. Dat is het ware geloof in Jezus Christus. Daar kunnen we zo blij om zijn, dat de Heilige Geest dat in mij werkt. b) de eerbied voor de Heere. Dat is het besef, dat God hoog en groot is, heilig en rein en dat Hij zo ver van ons af staat. Er is zo'n verschil tussen God en mij. En toch: God is zo dichtbij, dat Hij met Zijn Geest woont in dat vuile zondaarshart van mij om dat te vernieuwen. Dat ik niet eerst alles moet opknappen en een beetje ruimte moet maken voor de Heilige Geest, maar dat Hij begonnen is. Dat ik uit eerbied en liefde voor de Heere

mijn hart wil zuiveren en oprecht wil zijn. Dat ik me niet mooier voor wil doen dat ik ben, maar kind van de Heere wil zijn en zo wil leven. Dat is zo'n wonder: de Rechter is mijn Vader en ik de zondaar ben Zijn kind. c) de droefheid over mijn zonde. Dat betekent, dat we zo'n verdriet hebben, pijn voelen dat we tegen de Heere gezondigd hebben en het nog steeds doen. Wie zondigt er tegen de Heere? Ja, iedereen zegt u. Ik bedoel: wie gelooft dat, wie beseft iets van het verdriet en de pijn, wat we de Heere er mee aan doen? Ja, maar als we geen grote en buitensporige zonden doen, wat dan? Hoe bedoelt u: geen grote zonden? U weet toch, wat de grootste zonde is? Het ongeloof. En als we daar naar kijken: wat kan het ongeloof ons te pakken hebben. Denk aan die vader van die zieke jongen: „ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp”. Wat kan ik er verdriet van hebben van ons ongelovig hart, dat wil afwijken van de Heere en zijn Woord. Wat kunnen we daar blij mee zijn: ik mag het verdriet om mijn ongeloof en zonde bij de Heere Jezus Christus brengen. d) honger en dorst om naar Gods wil en wet te leven. Dat dat er is, wat kunnen we daar ook blij om zijn. Dat we de Heere volgen, Hem vertrouwen en gehoorzamen, Zijn weg gaan en geen eigen weg kiezen. Denk aan Psalm 119 vers 105: „Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad”. Bij lamp denk ik aan een looplamp, die men vroeger op de boerderij had. Die looplamp moesten we vóór ons houden: eerst de lamp en het licht, dan de stap. Wij willen het omkeren: eerst de stap zetten, dan de lamp zijn licht laten schijnen. Ieder christen heeft een taak en roeping in het maatschappelijk en kerkelijk leven. En dat willen we met de Heere doen. Hij geeft openingen. Op allerlei gebied: bij sollicitaties en promoties, bij verhuizingen en schoolkeuze's. Dat zal niet elke dag voorkomen, maar wel op belangrijke punten

in ons leven. We vragen: „Heere, wijs ons de weg, eerst de lamp van Uw Woord, dan mijn stap“. Wat kunnen we blij zijn, als de Heere ons de weg wijst.

4) Nu denk ik weer aan wat ik in het begin zei: wat moeten we met dit onderwerp over het werk van de Heilige Geest in ons leven op de Huishoudelijke Vergadering? Ik hoop dat we stille tijd hadden met elkaar en dat u dat ook nu hebt, als u dit leest. Het gaat hier om: met elkaar studeren in Gods Woord, er zelf door gevoed worden en leven in geloof

uit Jezus Christus en Die Gekruisigd. Dat we inzicht krijgen in het werk van de Heilige Geest, ook in ons eigen leven. Dit inzicht: dat we de Vader kennen en liefhebben om Jezus' wil, kind van de Vader mogen zijn en worden. Om, aan Hem verbonden, dienstbaar te zijn voor elkaar, voor de kerk van God, voor de Mannenbond. Opdat God Zijn eer krijgt van ons. Dat vervulle ons met een geestelijke blijdschap in Christus, wat we voor geen geld willen missen en we graag met elkaar willen delen. Want: Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen!

Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld (slot)

WIJLEN Ds. W. VROEGINDEWEIJ

Hoe zouden wij, die van alle goed arm en ontbloot zijn, wij die bezoedeld zijn met het vuil der zonden wij, die half dood zijn, het lichaam des Heeren waardiglijk eten? Wij zullen veel meer bedenken, dat wij als armen komen tot de milddadige Gever, als zieken tot de Geneesheer, als zondaren tot de Auteur der gerechtigheid, en eindelijk als doden tot Hem, die levend maakt; dat die waardigheid, die door God bevolen wordt, voornamelijk gelegen is in het geloof, dat alles in Christus, niets in ons plaatst; bovendien is de liefde, die wij Gode mogen aanbieden, ook al is zij onvolmaakt, opdat Hij haar verbeterde en vermeerderde, aangezien wij geen volmaakte liefde kunnen bewijzen. Anderen, die hierin met ons overeenstemmen, dat de waardigheid zelf in het geloof en de liefde gelegen is, zijn toch in de maat der waardigheid ver afgedwaald, doordat zij zulk een volmaaktheid van geloof eisen, dat daaraan niets ontbreekt, en een liefde gelijk aan die, welke ons Christus betoond heeft. Maar daardoor verdrijven zij, evenzeer als de eerstgenoemden, allen van de toegang tot die Heilig Avondmaal. Want indien hun opvatting juist was, zou een ieder het onwaardiglijk ontvangen, daar allen, tot de laatste toe, schuldig zouden staan aan onvolmaaktheid en daarvan overtuigd zouden worden. En inderdaad het zou van al

te grote domheid, om niet te zeggen dwaasheid getuigen, wanneer men zulk een volmaaktheid zou eisen bij het ontvangen van het sacrament, dat die het sacrament onnodig en overtollig zou maken: want het is niet ingesteld voor volmaakt, maar voor zwakken en krachtelozen om de gezindheid des geloofs en der liefde aan te vuren, op te wekken, te prikkelen en te oefenen, en het gebrek van beide te verbeteren.

Het is toch wel heel nuttig, dat wij van dergelijke beschouwingen kennis nemen. Bij velen is er zo weinig kennis van de zaken des geloofs. Men praat zo gemakkelijk na. Enkele algemene stellingen worden voor het diepste inzicht gehouden in zake het Avondmaal bijvoorbeeld. Daarom is het zo broodnodig, dat we luisteren naar de Vaderen ook in deze. En dan mag toch zeker de Hervormer Calvijn ook een woordje meespreken. Hij was er altijd op uit om in de Schrift te graven. Want in zijn prediking en onderwijzing wilde hij niets anders voortbrengen dan wat de Heere ons geopenbaard heeft, wat ons beschreven is in de Bijbel. Dit geldt ook zijn onderricht over het Avondmaal. Calvijn laat het ons zo duidelijk zien, dat het een genademiddel is voor een zwak en hulpbehoevend volk. Niet voor mensen, die met alle stukken al klaar zijn, maar die met zo heel veel zaken te tobben hebben

en niet een volmaakt geloof hebben. Ze zitten nog dikwijls in allerlei donkerheid. Maar dit is voor Calvijn niet een reden om tegen zulken te zeggen, dat zij niet aan het Avondmaal mogen aanzitten. Zulke zwakken, zulke armen, die nog zo veel dood in zich zelf vinden, zo veel gemis en zoveel tekort, nog zo geschokt en heen en weer bewogen wordt, stelt hij de toegang open tot de dis van Gods genadeverbond. Justus Vermeer, uit wiens Catechismus-verklaring we nu al een aanhaling voorlegden, zegt dit met zoveel woorden. Daarom wil ik u hierover ook nog iets doorgeven. Niet om hiermee te zeggen, loop maar toe, want het geeft niet, hoe ge komt. Niet om hen te sterken, die zonder kennis, zonder bevindelijke kennis van zaken, Avondmaal vieren, soms alleen op grond van het feit, dat ze toch lidmaat van de gemeente zijn. Maar om hem te helpen, die heen en weer geslingerd worden en geen vrijmoedigheid hebben om toe te treden tot het Avondmaal, omdat ze de zekerheid des geloofs missen. Justus Vermeer merkt hierover het volgende op.

Na gehandeld te hebben over de staat van een rechte Avondmaalsganger, over de toestand, waarin hij verkeert, gaat hij zo verder: "Zo moeten wij in het bijzonder weten, dat wel de waarheid der zaak, maar niet de verzekering vereist wordt; die dingen, die wij daareven naar Gods Woord gezegd hebben, behoren tot de waarheid der zaak in de mens, die zalig zal worden en recht op het Avondmaal heeft; gevolgelyk moet hij bewustheid hebben, dat zulke dingen tussen God en zijn ziel omgaan, hetwelk zeer onderscheiden is van de verzekering en zeer veel gepaard gaat met grote bekommring over de oprechtheid van zijn hart en werk; ik zeg, hij moet er bewustheid van hebben, of van het bevindelijk werk niet onkundig zijn.

Een mens, die getrouw met zichzelf en naar waarheid wil handelen, die weet, of hij die gestelde zaken kent of niet; hij weet, of hij het niet stellen kan buiten genade, of zijn binnenkamer dit kan getuigen, dat het hem (om recht ontdekt en recht tot Jezus als een goddeloze gebracht te worden) er om te doen is; dan of hij altijd onverschillig, ja zelfs bang is om zo te worden als dat verachte volk; hij weet, of dat hem het zwaarste weegt in zijn kinderen of nabestaanden, dat zij onbekeerd zijn, dat er zulk een gevaar boven hun hoofd hangt, dan of hij daar geen indruk van heeft en zichzelf het beste belooft; hij weet, of hij de vromen hartelijk liefheeft, dan of hij hen hartelijk haat, wanneer zijn hart naar uitgaat; hij weet, of hij in zijn hart meer heeft voor de dienst van Christus dan voor de dienst der wereld en der zonden en of zijn zonden hem ooit drukken of niet; hij weet, of de oprechtheden, die hij in zijn hart ontdekt omtrent zonden, wereld, boze lusten en begeerlijkheden, of hem dat tot een last is dan wel of hij er tevreden mee is. Ja, vrienden, hij weet of Jezus hem allerdierbaarst zoude zijn, als Hij eens kwam en zijn banden brak, dan of hij met vol genoegen zijn banden en gevangenis voor vrijheid houdt. Ziet eens hoe onderscheiden dit alles is van de verzekering, want een duistere gelovige heeft deze zaken en heeft er ook bewustheid van; maar hij is onverzekerd, daarom blijft hij in de grond bekommerd over zijn oprechtheid en is dus uitziende naar de Heere. Derhalve zeggen wij nog, dat het in het bijzonder dezulken zijn, voor wie het Avondmaal is ingesteld; namelijk duistere, bekommerde, bestredene zielen, die zijn gerechtigheid, zowel als de verzekerden, zij hebben de waarheid der zaak in hun binnenste en hebben het sacrament allernodigst om verzekerd te worden naar de soevereine vrijheid Gods".

Het is goed om te luisteren naar deze verhelderde uiteenzetting over het Avondmaal. We zitten vaak gevangen in onze eigen gedachten en voorstellingen, die meer van het Avondmaal afvoeren dan dat zij de rijkdom van het sacrament ons laten zien. En hier dienen we toch in de allereerste plaats onze gedachten bij te bepalen, dat de Heere door dit sacrament, door Zijn Avondmaal, zwakken en kleingelovigen wil helpen. Het gaat allereerst over de Heere Jezus en wat Hij gedaan heeft voor zondaren. Wat Hij voor hen klaargemaakt heeft.

Wat Hij in Zijn grote barmhartigheid uit wil delen. Niet ons geloof in het eerste, maar wat de Heiland gedaan en verworven heeft. Wat klaar ligt en voorgesteld wordt onder de tekenen van brood en wijn aan de tafel des Heeren. Ons geloof komt in de tweede plaats. Het gaat om de vraag, of wij dit heil begeren, of er in onze ziel betrekking is op de Heere Jezus. Mede door het Avondmaal wil de Heere het zwakke geloof sterken, opdat we ons hoe langer hoe meer met onze bezwaarde en verslagen harten aan de Heere Jezus, die als Borg en Middelaar alles voor zondaren heeft gedaan, zullen overgeven en in Hem rust zullen vinden. Ook het Avondmaal predikt het ons, op zichtbare wijze, dat wij los moeten komen van onszelf, opdat wij ons kwijt zullen worden aan de Heere Jezus, met Hem verbonden zullen worden en van Hem zullen leven. Hij is alles, een volkomen verzoening, een volkomen gerechtigheid, een volkomen verlossing, een algenoegzame Zaligmaker voor een zondig volk, dat in zichzelf zonde op zonde vindt, zo diep ongelukkig wordt, zijn ellendigheid inleeft, omdat we tegen de Heere gezondigd hebben. Hier stelt de Heere aan Zijn tafel ten toon aan de volheid van Zijn lieve Zoon. Hij is zo volkomen genoeg voor arme zondaren!

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2008

De volgende wijzigingen hebben plaats gevonden:

- 1) de MV "Graaft en Verdiept" te Bodegraven (blz. 11) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. J.M. van der Weiden, Beursstraat 14, 2411 BA Bodegraven
- 2) de MV "Filemon" te Grafhorst (blz. 27) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. W. van der Linde, Nachtegaal 3, 8271 HS IJsselmuiden.
- 3) de MV "Onderzoekt de Schriften" te Haaf ten (blz. 7) heeft een nieuwe secretaris: dhr. L. Dekker, Bernhardstraat 14, 4175 EE Haaf ten.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Overlijdensberichten

Met verslagenheid geven wij kennis dat de Heere op 28 mei 2011 tot Zich genomen heeft ons trouwe verenigingslid

ARIE HENDRIKSEN

op de leeftijd van 77 jaar.

De Heere sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Mannenvereniging „Deo Gratia”
te Zetten

Zetten, 1 juni 2011.

*Ik zal, wanneer ik ontwaak,
verzadigd worden met Uw beeld.
Psalm 17 vers 15 B*

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere, voor ons zeer onverwacht, heeft weggenomen ons lid

WOUTER VAN 'T HOF

in de leeftijd van 70 jaar.

Wij denken in dankbaarheid terug op zijn betrokkenheid tijdens de verenigingsavonden.

De Heere vertrooste en versterke zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en familie.

Bestuur en leden van mannenvereniging
"Boaz" te Hilversum

11 mei 2011

*Hallelujah!
Welgelukzalig is de man, die den HEERE vreest;
die groten lust heeft in Zijn geboden.
Psalm 112 : 1*

Op 2 mei 2011 is door de Heere geheel onverwacht weggenomen ons lid

GERRIT ALTING

in de leeftijd van 69 jaar.

De Heere vertrooste zijn naaste familie.

Bestuur en leden van mannenvereniging
"Calvijn" te Oud-Alblas.